

Hlavní stránka

ZOO report Profi 3/01
[Projekt pomoci Africe](#)
[Kanadští vlci v novém](#)

[Zpět na ZOO report](#)

Projekt pomoci Africe

Rok co rok narůstá počet živočišných druhů, jejichž existence je vážně ohrožena. Je sice záslužné, že na tuto pohromu odborníci i různé aktivity upozorňují, ovšem to samo o sobě rozhodně nestačí. Masově vybitená fauna potřebuje konkrétní pomoc. Jedním z projektů, který se zrodil v brněnské zoo, je cílený projekt reintrodukčních programů savců subsaharské Afriky - zvláště antilop. Nutnost ochrany přírody a naléhavá potřeba záchrany vzácných a vymírajících živočišných druhů je nejen odborným, vědeckým, ale i důrazným morálním apelem. Podíl na záchranných programech značně zvyšuje mezinárodní prestiž účastnických států. Naprostá většina průmyslově vyspělých zemí investuje do těchto aktivit značné finanční prostředky, a zejména vědeckou kapacitu. Realizované programy jsou pro země třetího světa stejně přínosné jako přímá ekonomická pomoc.

O projektu obecně

Návrh projektu reintrodukce vychází z mimořádného významu zpětného vytvoření široké základny genetické diverzity všech původních druhů fauny, které mohou přispět k vytvoření rovnováhy ekosystému, případně jeho dalšího hospodářského využití. Navrhované projekty by měly být realizovány v přírodních rezervacích a národních parcích, kde je zvláštním režimem minimalizována možnost nového ohrožení.

Genové etické banky

Základem pro zachování genetické diverzity druhu jsou genetické banky. Jedná se o vymezená přírodní území se speciálním režimem, kde jsou chováni geneticky významní jedinci ohroženého druhu, v uměle vytvořených podmínkách, které jsou vhodné pro zachování ohrožených populací. Tato území musí být mnohdy dotvořena, aby se co nejvíce přibližovala původním životním podmínkám ohroženého druhu. Takto získaný chovný materiál bude základem pro reintrodukci a posílení populací ohrožených druhů v jejich původních prostorách.

Etapy projektu

1. Rozpracování projektu reintrodukce pro vybranou lokalitu: schvalovací proces. Návrh na zabezpečení hmotného a finančního zajištění. Konkretizace organizačního, finančního i hmotného pokrytí jednotlivých etap.
2. Inventarizace současného stavu: ve spolupráci s místními i světovými odborníky na dokumentování stavu ekosystémů a stavu ohrožené populace. Zhodnocení kvalitativních poměrů v rámci územních celků, tj. zdokumentovat možnosti dané lokality pro produkci základní biomasy, z toho vyplývající trofické vztahy, parazitární a

veterinární situaci. Posouzení zajištění celoroční přítomnosti dostatečného vodního zdroje. Zmapování vnějších podmínek, tj. zjištění stupně regionálního kulturního a ekonomického rozvoje, postoj obyvatelstva, dopravní dostupnost, možnost technického zabezpečení a zahraniční ohlas projektu. Nutné je analyzovat konkurenční projekty.

3. Zpracování výsledků průzkumu stavu: na základě výsledků provést výběr území a sestavit priority podle vhodnosti podmínek. Zajistit materiální a technické zabezpečení vytypovaného území pro reintrodukcii. Následně vytvořit komplexní ekologické modely nastolení rovnováhy (přirozenou sukcesí, rozmnožením deficitního druhu na vybraném území, koncentrací deficitních druhů odchytem na jiných územích, nákupem). Realizační projekt vypracovat ve spolupráci s místními i nadnárodními orgány a organizacemi.
4. Realizace vybrané alternativy v terénu: vybudování řídicí struktury a její kompletní zabezpečení vč. personálního. Výstavba chovných zařízení. Zajištění potřebného množství jedinců deficitních druhů. Vytvořit podmínky pro zapojení místních obyvatel při realizaci projektu. Zajištění právních podmínek pro uskutečnění projektu v dané lokalitě.
5. Cílový stav: po provedení reintrodukce je nutné trvale sledovat dynamickou rovnováhu ekosystému, početní, zdravotní, parazitární stav zvířat, jejich trofických podmínek a působení celé řady vnějších vlivů (zemědělská a průmyslová činnost, podmínky řízeného odlovu a lovu, pytláctví atd.). Úspěšnost projektu kategoricky podmiňuje účinná a trvalá správa zodpovědná za celé území a zabezpečení jeho strážní a ochranné služby.

Shrnutí

Ochrana a rozmnožení ohrožených druhů zvířat má velký význam ekologický, obecně biologický, morální i ekonomický.

Podíl České republiky

Na pomoc záchraně celosvětově ohrožených druhů zvířat vláda ČR v roce 1996 přijala svým usnesením č. 342 projekt č. 30 - Realizace faremního a oborního chovu antilopy Derbyho v Senegal. V dosavadní činnosti byl jako vhodné území pro budování chovného zařízení vytypován Národní park Niokolo-Koba. Jedná se o zařízení, které má zajistit zvýšení současných populačních stavů antilopy Derbyho, které je podle posledního sčítání jen asi 120 jedinců přežívajících v jihovýchodním Senegal (projekt je realizován Českou zemědělskou univerzitou - ITSZ Praha). Perspektivním druhem je pro Senegal i přímorožec šavlorohý. Ve fázi příprav uvažují o konkrétním naplnění projektu Zoo města Brna a Zoo Dvůr Králové.

*Ing. Miroslav Beran
autor projektu*

Kanadští vlci v novém

Čtvrtou významnou investicí realizovanou od roku 1997 v brněnské zoologické zahradě je etapová výstavba souboru expozic, v nichž budou dominovat ubikace a výběh pro kanadské vlky. Další součástí projektu jsou poté: voliéra pro kamčatské orly, vodní systém a ubikace pro bobry kanadské a dále menší expozice pro urzony a skunky. Stavební a chovatelský záměr vychází ze střednědobého generelu rozvoje Mniší hory. Soubor expozic vyroste na ploše téměř sedmi tisíc metrů čtverečních, a to na místech dnešních výběhů: vlků, psů hyenových, části výběhu pštrosů a voliéry orlů.

V první etapě, která proběhne v letošním roce, budou postaveny ubikace pro vlky (108 m²) a zbudováno oplocení areálu.

Už z makety vlčince a přilehlých expozic vyplývá, že její autor, RNDr. Bohumil Král, CSc., vkomponoval celý komplex do stávající přírodní scenerie s tím, že by ji měla výstavba co nejméně narušit. Základ zeleně proto bude tvořit současný porost buků a dubů. Dosazeny budou keře, které zakryjí oplocení sestávající z drátěného pletiva. Dalšími materiály oddělujícími expozici od návštěvníků budou kamenné zdivo a palisády. Bezpečnostním prvkem, oddělujícím vlky od lidí

budou sice nenápadné, ale účinné elektrické ohradníky. Autor tak dodržuje zásadu iluze přímého vizuálního kontaktu návštěvníka se zvířaty. Dynamizujícím prvkem celého souboru budou kaskády umělého potoka v délce více než sto metrů. Do vodního projektu je zahrnuta i dvanáctimetrová nádrž pro bobry. Výškový rozdíl téměř třinácti metrů je řešen dvanácti kaskádami.

Novým specifikem Vlčince pak bude replika srubu kanadských indiánů s prosklenou stěnou přiléhající k expozici. Vedení Zoo města Brna má přislíbenou pomoc kanadské ambasády v ČR.

Vlčinec a přidružené expozice jsou součástí Beringie, jednoho z nosných souborů střednědobého rozvoje Zoologické zahrady města Brna.

Ing. Zdeněk Vrátný
zástupce ředitele

© ZOO Brno, 1998

webmaster: Česká vydavatelská pro internet, s. r. o. /webhouse.cz/